Test Booklet Code & Serial No.
प्रश्नपत्रिका कोड व क्रमांक

A

Paper-III
HOME SCIENCE

Signature and Name of Invigilator

1. (Signature) .....

(Name) .....

2. (Signature) .....

(Name) .....

Seat No. | | | | | | |

(In figures as in Admit Card)

Seat No. .....

(In words)

OMR Sheet No. | | | | | | |

(To be filled by the Candidate)

APR - 17317

Time Allowed : 2½ Hours] **[Maximum Marks : 150**

Number of Pages in this Booklet : **36**

Number of Questions in this Booklet : **75**

Instructions for the Candidates

1. Write your Seat No. and OMR Sheet No. in the space provided on the top of this page.
2. This paper consists of **75** objective type questions. Each question will carry *two* marks. *All* questions of Paper-III will be compulsory, covering entire syllabus (including all electives, without options).
3. At the commencement of examination, the question booklet will be given to the student. In the first 5 minutes, you are requested to open the booklet and compulsorily examine it as follows :
   (*i*) To have access to the Question Booklet, tear off the paper seal on the edge of this cover page. Do not accept a booklet without sticker-seal or open booklet.
   (*ii*) **Tally the number of pages and number of questions in the booklet with the information printed on the cover page. Faulty booklets due to missing pages/ questions or questions repeated or not in serial order or any other discrepancy should not be accepted and correct booklet should be obtained from the invigilator within the period of 5 minutes. Afterwards, neither the Question Booklet will be replaced nor any extra time will be given. The same may please be noted.**
   (*iii*) After this verification is over, the OMR Sheet Number should be entered on this Test Booklet.
4. Each question has four alternative responses marked (A), (B), (C) and (D). You have to darken the circle as indicated below on the correct response against each item.
   Example : where (C) is the correct response.

   (A) (B) ● (D)

5. Your responses to the items are to be indicated in the **OMR Sheet given inside the Booklet only.** If you mark at any place other than in the circle in the OMR Sheet, it will not be evaluated.
6. Read instructions given inside carefully.
7. Rough Work is to be done at the end of this booklet.
8. If you write your Name, Seat Number, Phone Number or put any mark on any part of the OMR Sheet, except for the space allotted for the relevant entries, which may disclose your identity, or use abusive language or employ any other unfair means, you will render yourself liable to disqualification.
9. You have to return original OMR Sheet to the invigilator at the end of the examination compulsorily and must not carry it with you outside the Examination Hall. You are, however, allowed to carry the Test Booklet and duplicate copy of OMR Sheet on conclusion of examination.
10. **Use only Blue/Black Ball point pen.**
11. **Use of any calculator or log table, etc., is prohibited.**
12. **There is no negative marking for incorrect answers.**

विद्यार्थ्यांसाठी महत्त्वाच्या सूचना

1. परिक्षार्थींनी आपला आसन क्रमांक या पृष्ठावरील वरच्या कोपऱ्यात लिहावा. तसेच आपणांस दिलेल्या उत्तरपत्रिकेचा क्रमांक त्याखाली लिहावा.
2. सदर प्रश्नपत्रिकेत **75** बहुपर्यायी प्रश्न आहेत. प्रत्येक प्रश्नास **दोन** गुण आहेत. या प्रश्नपत्रिकेतील **सर्व** प्रश्न सोडविणे अनिवार्य आहे. सदरचे प्रश्न हे या विषयाच्या संपूर्ण अभ्यासक्रमावर आधारित आहेत.
3. परीक्षा सुरू झाल्यावर विद्यार्थ्याला प्रश्नपत्रिका दिली जाईल. सुरुवातीच्या 5 मिनीटांमध्ये आपण सदर प्रश्नपत्रिका उघडून खालील बाबी अवश्य तपासून पहाव्यात.
   (*i*) प्रश्नपत्रिका उघडण्यासाठी प्रश्नपत्रिकेवर लावलेले सील उघडावे. सील नसलेली किंवा सील उघडलेली प्रश्नपत्रिका स्विकारू नये.
   (*ii*) **पहिल्या पृष्ठावर नमूद केल्याप्रमाणे प्रश्नपत्रिकेची एकूण पृष्ठे तसेच प्रश्नपत्रिकेतील एकूण प्रश्नांची संख्या पडताळून पहावी. पृष्ठे कमी असलेली/कमी प्रश्न असलेली/प्रश्नांचा चूकीचा क्रम असलेली किंवा इतर त्रुटी असलेली सदोष प्रश्नपत्रिका सुरुवातीच्या 5 मिनिटातच पर्यवेक्षकाला परत देऊन दुसरी प्रश्नपत्रिका मागवून घ्यावी. त्यानंतर प्रश्नपत्रिका बदलून मिळणार नाही तसेच वेळही वाढवून मिळणार नाही याची कृपया विद्यार्थ्यांनी नोंद घ्यावी.**
   (*iii*) वरीलप्रमाणे सर्व पडताळून पहिल्यानंतरच प्रश्नपत्रिकेवर ओ.एम.आर. उत्तरपत्रिकेचा नंबर लिहावा.
4. प्रत्येक प्रश्नासाठी (A), (B), (C) आणि (D) अशी चार विकल्प उत्तरे दिली आहेत. त्यातील योग्य उत्तराचा रकाना खाली दर्शविल्याप्रमाणे ठळकपणे काळा/निळा करावा.
   उदा. : जर (C) हे योग्य उत्तर असेल तर.

   (A) (B) ● (D)

5. या प्रश्नपत्रिकेतील प्रश्नांची उत्तरे **ओ.एम.आर. उत्तरपत्रिकेतच दर्शवावीत.** इतर ठिकाणी लिहीलेली उत्तरे तपासली जाणार नाहीत.
6. आत दिलेल्या सूचना काळजीपूर्वक वाचाव्यात.
7. प्रश्नपत्रिकेच्या शेवटी जोडलेल्या कोऱ्या पानावरच कच्चे काम करावे.
8. जर आपण ओ.एम.आर. वर नमूद केलेल्या ठिकाणा व्यतिरीक्त इतर कोठेही नाव, आसन क्रमांक, फोन नंबर किंवा ओळख पटेल अशी कोणतीही खूण केलेली आढळून आल्यास अथवा असभ्य भाषेचा वापर किंवा इतर गैरमार्गाचा अवलंब केल्यास विद्यार्थ्याला परीक्षेस अपात्र ठरविण्यात येईल.
9. परीक्षा संपल्यानंतर विद्यार्थ्याने मूळ ओ.एम.आर. उत्तरपत्रिका पर्यवेक्षकांकडे परत करणे आवश्यक आहे. तथापी, प्रश्नपत्रिका व ओ.एम.आर. उत्तरपत्रिकेची द्वितीय प्रत आपल्याबरोबर नेण्यास विद्यार्थ्यांना परवानगी आहे.
10. **फक्त निळ्या किंवा काळ्या बॉल पेनचाच वापर करावा.**
11. **कॅलक्युलेटर किंवा लॉग टेबल वापरण्यास परवानगी नाही.**
12. **चुकीच्या उत्तरासाठी गुण कपात केली जाणार नाही.**

HOME SCIENCE
Paper III
गृहविज्ञान
प्रश्नपत्रिका III

Time Allowed : 2½ Hours] **[Maximum Marks : 150**

Note : This Paper contains **Seventy Five (75)** multiple choice questions, each question carrying **Two (2)** marks. Attempt *All* questions.

सूचना : या प्रश्नपत्रिकेत एकूण **पचहत्तर (75)** बहुपर्यायी प्रश्न दिलेले आहेत. प्रत्येक प्रश्नाला **दोन (2)** गुण आहेत. **सर्व** प्रश्न सोडवा.

1. Glucose is the only source of energy for :

   (A) Cells

   (B) Tissues

   (C) Brain and nervous tissues

   (D) Muscles

2. Which one of the following is known as "Antineuritic factor" ?

   (A) Thiamine

   (B) Riboflavin

   (C) Niacin

   (D) Vitamin A

1. ..... साठी ग्लुकोज हे उर्जेचे एकमेव स्त्रोत आहे.

   (A) पेशी

   (B) उति

   (C) मेंदू व चिंताग्रस्त उति

   (D) स्नायू

2. ..... हे ''अँटीन्युरीटीक फॅक्टर'' मानले जाते.

   (A) थायामिन

   (B) रायबोफ्लेविन

   (C) नायासिन

   (D) जीवनसत्त्व-अ

3. Dual Energy X-ray Absorptiometer (DEXA) is used to measure :

(A) Haemogram

(B) Bone density

(C) Haemoglobin

(D) Blood cholesterol

4. Vaccines given at birth are :

(A) DPT, oral polio

(B) Measles

(C) Tetanus toxoid

(D) BCG, Oral Polio

5. Positive nitrogen balance is observed in :

(A) Pregnancy

(B) Fever

(C) Menstruation

(D) Surgery

3. डी.इ.एक्स.ओ. ..... मोजण्यासाठी वापरले जाते.

(A) हीमोग्राम

(B) बोन डेन्सीटी

(C) हीमोग्लोबीन

(D) रक्तातील कोलेस्टेरॉल

4. जन्मल्यावर दिली जाणारी लस :

(A) डीपीटी, ओरल पोलीओ

(B) गोवर

(C) टिटॅनस टॉक्साइड

(D) बी.सी.जी. ओरल पोलीओ

5. पॉझीटीव नायट्रोजन समतोल ..... मधे दिसून येतो.

(A) गरोदर स्त्री

(B) ताप

(C) मासिक पाळी

(D) शस्त्रक्रिया

6. Elevated homocysteine level is a risk factor for :

(A) Renal disease

(B) Cirrhosis

(C) CVD

(D) Diabetes

7. The dietary assessment method that is used to assess the representation of various food groups is known as :

(A) Food frequency

(B) 24 hour diet recall

(C) Diet diversity score

(D) Diet diary

6. रक्तातील वाढलेली हीमोस्टिटीनची पातळी ..... साठी जोखीम घटक मानली जाते.

(A) मुत्रपिंडाचे रोग

(B) सिरॉसिस

(C) सी.व्ही.डी.

(D) मधुमेह

7. आहाराच्या मूल्यमापनामधे ..... ही पद्धत, विविध अन्नगटांच्या समावेशाची तपासणी करण्यास वापरतात.

(A) फूड फ्रिक्वेंसी

(B) 24 तास डायट रीकॉल

(C) डायट डायव्हरसीटी स्कोर

(D) डायट डायरी

8. The method of processing that improves the level of Vitamins B, Vitamin C and the biological value of proteins in pulses :

(A) Fermentation

(B) Supplementation

(C) Fortification

(D) Germination

9. Fat used in tube feeding is :

(A) Long chain fatty acids

(B) Short chain fatty acids

(C) Short chain triglycerides

(D) Medium chain triglycerides

8. डाळीतील जीवनसत्त्व ब, जीवनसत्त्व क व प्रथिनांची गुणवत्ता वाढविण्यासाठी ..... पद्धतीचा उपयोग होतो.

(A) फसफसण्याची क्रिया (फरमेंटेशन)

(B) सप्लीमेंटेशन

(C) फॉरटीफिकेशन

(D) जर्मीनेशन

9. ट्यूब फिर्डीगमधे ..... हे स्निग्ध पदार्थ वापरले जातात.

(A) लाँग चेन फॅटी ॲसिड

(B) शॉर्ट चेन फॅटी ॲसिड

(C) शॉर्ट चेन ट्रायग्लिसराईडस्

(D) मिडियम चेन ट्रायग्लिसराईडस्

10. Abnormal levels of bilirubin in the blood indicate :

(A) Renal dysfunction

(B) Cardiac failure

(C) Liver dysfunction

(D) Diabetes

11. "Most Probable number test" is used for the analysis of :

(A) Meat

(B) Oil

(C) Water

(D) Butter

10. रक्तातील बिलिरूबीनची वाढलेली पातळी ..... दर्शविते.

(A) मुत्रपिंडाचे अयोग्य काम

(B) हृदयाचे अयोग्य काम

(C) यकृताचे अयोग्य काम

(D) मधुमेह

11. ''मोस्ट प्रॉबेबल नंबर टेस्ट'' हे ..... विश्लेषणासाठी वापरली जाते.

(A) मांस

(B) तेल

(C) पाणी

(D) लोणी

12. How many grams of flour is needed to prepare 100 ml of tube feed ?

(A) 5 gm

(B) 10 gm

(C) 15 gm

(D) 20 gm

13. Deficiency of this nutrient during pre-conception results in neural tube defect.

(A) Vitamin A

(B) Vitamin B

(C) Folate

(D) Vitamin C

12. ..... पीठ 100 मिली ट्यूब फिड बनवण्यासाठी वापरले जाते.

(A) 5 ग्रम

(B) 10 ग्रम

(C) 15 ग्रम

(D) 20 ग्रम

13. गरोदरपूर्व असलेल्या ..... च्या कमतरतेमुळे ''न्युरल ट्यूब डिफेक्ट'' होऊ शकतो.

(A) जीवनसत्त्व अ

(B) जीवनसत्त्व ब

(C) फोलेट

(D) जीवनसत्त्व क

14. The full form of EAR is :

(A) Estimated Approximate Requirement

(B) Estimated Average Requirement

(C) Estimated Alternate Requirement

(D) Estimated Appropriate Requirement

15. Phytonutrient in tomatoes that has anticarcinogenic property :

(A) Citric acid

(B) Vitamin A

(C) Lycopene

(D) Isoflavone

14. इ.अे.आर. चा पूर्ण विस्तार ..... .

(A) अेस्टिमेटेड अॅप्राक्सिमेट रिक्वायरमेंट

(B) अेस्टिमेटेड अॅव्हरेज रिक्वायरमेंट

(C) अेस्टिमेटेड ऑल्टरनेट रिक्वायरमेंट

(D) अेस्टिमेटेड अॅप्रोप्रिअेट रिक्वायरमेंट

15. टोमॅटोमधील अँटीकारसीनोजेनिक गुणधर्म असलेले फायटोन्युट्रियंट ..... हे आहे.

(A) सिट्रिक अॅसिड

(B) जीवनसत्त्व अ

(C) लायकोपेन

(D) आयसोफ्लेवॉन

16. Identify the internal forces influencing recruitment :

(A) Recruitment Policy, Size of the firm, Growth and Expansion

(B) Recruitment Policy, Exist Policy, Supply and Demand

(C) Supply and Demand, Unemployment Rate, Labour Market

(D) Image, Cost, Political, legal

17. The resources that originate internally are called as :

(A) Community resources

(B) Non-human resources

(C) Human resources

(D) Internal resources

16. नेमणुकीवर प्रभाव पाडणारे अंतर्गत घटक ओळखा :

(A) नेमणुकीची राजनीती, कंपनीचा आकार, वाढ आणि विकास

(B) नेमणुकीची राजनीती, बाहेर पडण्याचे धोरण, पुरवठा आणि मागणी

(C) पुरवठा आणि मागणी, बेरोजगारीचे प्रमाण, कामगार बाजार

(D) प्रतिमा, किंमत, राजकीय, वैध

17. व्यक्तीमधून निर्माण होणाऱ्या साधनांना खालीलपैकी काय म्हणले जाईल ?

(A) सामुदायिक साधने

(B) अमानवीय साधने

(C) मानवीय साधने

(D) अंतर्गत साधने

18. Above average return are :

(A) Higher profits than the firm earned last year

(B) Higher profit than the industry average over last 10 years

(C) Profit not much as compared to investment

(D) Profits in excess of what an investor expects to earn from other investments with similar level of risk

19. The goal of the organisation is to ensures that all workers have the same ..... .

(A) Vision

(B) Religion

(C) Culture

(D) Strategy

18. सर्वसाधारणपेक्षा जास्त परतावा म्हणजे :

(A) कंपनीने मागील वर्षी मिळविलेल्या फायद्यापेक्षा अधिक फायदा मिळविणे

(B) मागील दहा वर्षाच्या कारखानदारीच्या सर्व-साधारण फायद्यापेक्षा जास्त फायदा मिळविणे

(C) गुंतवणुकीच्या तुलनेइतका फायदा न मिळणे

(D) समान धोका असलेल्या दुसऱ्या गुंतवणुकीतून अपेक्षित असलेल्या फायद्यापेक्षा जास्त फायदा मिळविणे

19. संस्थेचे असे उद्दिष्ट्य असते की सर्व कामगारांना समान ..... असेल याची खातरजमा करणे.

(A) दूरदृष्टी

(B) धर्म

(C) संस्कृती

(D) प्रणाली

20. Which of these options explain conceptual skills ?

(A) The ability to analyze and diagnose the situation and to distinguish between cause and effect

(B) ability to understand individuals

(C) not having a feeling of competitiveness

(D) is a process of creating new policy

21. Hospitalized ill children are encouraged to play with stethoscope, injection, glucose saline bottles etc. Such play helps to :

(A) Reduce anxiety about medical procedures

(B) Orients them to diseases

(C) Familiarize them with hospital environment

(D) Reduces expense on play materials

20. खालीलपैकी कोणते पर्याय कल्पनाविषयक कौशल्ये स्पष्ट करतात ?

(A) परिस्थितीचे विश्लेषण आणि चिकित्सा करण्याची आणि कारण आणि त्याचे परिणाम यामधील फरक पाहाण्याची क्षमता

(B) व्यक्तींना समजण्याची क्षमता

(C) स्पर्धात्मक भावना नसणे

(D) नवीन प्रणाली तयार करण्याची प्रक्रिया

21. दवाखान्यात आजारी असणाऱ्या मुलांना स्टेथोस्कोप, इंजेक्शन, ग्लूकोज, सलाइन बाटल्यांबरोबर खेळायला देतात, अशाप्रकारे खेळण्यास दिल्यामुळे होते :

(A) मुलांची वैद्यकीय प्रक्रियांची चिंता कमी होते

(B) वेगवेगळ्या रोगांची माहिती मिळते

(C) दवाखान्यातील वातावरणाची सवय होते

(D) खेळाच्या साहित्याच्या खर्चाची बचत होते

22. A contraceptive campaign gives Rs. 5,000 to every woman who inserts an intrauterine device (copper T). This kind of program is targeting :

(A) Cognitive change

(B) Behaviour change

(C) Action change

(D) Value change

23. As a Child Development Program Officer, the government requests you to tell them if the children attending Anganwadi and their families have benefitted by the program what type of program evaluation you will do ?

(A) Evaluation of program quality

(B) Evaluation of staff development within the program

(C) Impact evaluation of the Anganwadi program

(D) Evaluation by taking community opinions

22. एक गर्भनिरोधक मोहीम प्रत्येक महिलेला कॉपर टी बसवल्यावर रु 5,000 देते. अशाप्रकारचा कार्यक्रम ..... लक्ष पुरवतो.

(A) बौधिक बदल

(B) वागणुकीत बदल

(C) कृतीत बदल

(D) मूल्यांत बदल

23. बालविकास कार्यक्रम अधिकारी म्हणून, तुम्हाला सरकार विनंती करते की अंगणवाडीमधे जाणाऱ्या मुलांमधे आणि कुटुंबामध्ये कोणते फायदे झाले आहेत, तर त्या कार्यक्रमाचे मूल्यमापन तुम्ही कसे कराल ?

(A) कार्यक्रमाची क्वालिटीचे मूल्यमापन

(B) कार्यक्रमातील पदाधिकारींच्या विकासाचे मूल्यमापन

(C) अंगणवाडीचा पडलेला प्रभाव

(D) समुदायातील लोकांची मते विचारून मूल्यमापन

24. A preschool program that has good quality should reflect :

(A) Child friendliness, focus on developmental domains and trained personnel

(B) Infrastructure focus, development focus and please parents

(C) Meeting parental demands, low cost and use of indigenous materials

(D) Inbuilt program monitoring, staff development and parent involvement

25. Which statement best describes an effective supervision process ?

(A) Empowering the team for optimal performance and reaching set goals through continuous guidance

(B) Monitoring the program and the team to reach program goals

(C) Making mid course corrections to reach program goals

(D) Planning, managing and controlling the team effectively

24. चांगल्या दर्जाचा पूर्व-प्राथमिक कार्यक्रम हे प्रकाश टाकतो :

(A) मुलांबरोबर मित्रता, वैकसिक डोमेन व लक्षित आणि शिक्षित कामगार

(B) चांगले भौतिक रचनेवर भर/पायाभूत सुविधा, पालक आणि विकासावर लक्ष केंद्रित

(C) पालकांच्या गरजा पूर्ण करणे, कमी किंमतीचे व सहज उपलब्ध असलेले साहित्य

(D) कार्यक्रम सनियंत्रण, स्टाफ विकास कार्यक्रम आणि पालक गुंतवणूक

25. कुठले विधान योग देखरेख प्रक्रियेचे वर्णन करते ?

(A) संपूर्ण टीमला जास्तीत जास्त चांगली कामगिरी करून घेऊन, ठरलेले ध्येय सतत् मार्गदर्शन करून घेणे/सबलीकरण करणे

(B) कार्यक्रमाचे दर सनियंत्रण करून टीमला ध्येयापर्यंत पोहचवणे

(C) कार्यक्रमात मधेच दुरुस्त्या करून ध्येयांपर्यंत पोहचणे

(D) नियोजन, व्यवस्थापन आणि नियंत्रण करून टीम योगपणे हाताळणे

26. Arya an 8 year old girl is good in athletics and bodily activities but has difficulty in writing and drawing. She has :

(A) Good gross motor and good fine motor skills

(B) Good fine motor and poor gross motor skills

(C) Good coordination but bad concentration

(D) Good gross motor skills but poor fine motor skills

27. Young children learn gross motor skills like, climbing, jumping etc. fast because :

(A) They enjoy repetition

(B) They are like a blank slate

(C) They always obey adults

(D) They are not scared

26. आर्या आठ वर्षाची मुलगी खेळण्यात व शारीरिक कृतीमधे चांगली आहे, पण लेखन व चित्रकलेत अडचण येते. तिच्यामधे ..... कौशल्य आहे.

(A) चांगले कारक (मोठे कारक) आणि लहान कारक

(B) चांगले सूक्ष्म कारक आणि कमी मोठे कारक

(C) चांगले समन्वय पण कमी एकाग्रता

(D) चांगले मोठे कारक कौशल्य आणि कमी लहान कारक

27. लहान मुले मोठ्या स्नायूंची कौशल्ये जसे की चढणे, उड्या मारणे लवकर शिकतात कारण ..... .

(A) त्यांना पुन्हा पुन्हा करायला मज्जा वाटते

(B) ते कोऱ्या पाटीसारखे असतात

(C) ते मोठ्यांचे नेहमी ऐकतात

(D) त्यांना भिती वाटते म्हणून

28. Which is the *correct* order of stages of prenatal development ?

(A) Zygote, fetus, embryo

(B) Zygote, embryo, fetus

(C) Embryo, zygote, fetus

(D) Embryo, fetus, zygote

29. Which of these is *incorrect* about influence of heredity on human development ?

(A) Hereditary sets limits in which a trait can be influenced by environment

(B) It is a waste of effort to try to influence a trait that has a strong heredity component

(C) If the heritability of a trait is high, it shows that society and environment has had little influence on the trait

(D) It a trait is inherited, it will have similar effects in the various people who inherit it

28. प्रसुतिपूर्व काळातील योग्य क्रम कोणता ?

(A) बीजावस्था, गर्भावस्था, भ्रूणावस्था

(B) बीजावस्था, भ्रूणावस्था, गर्भावस्था

(C) भ्रूणावस्था, बीजावस्था, गर्भावस्था

(D) भ्रूणावस्था, गर्भावस्था, बीजावस्था

29. ''मानवी विकासातील अनुवंशाचा प्रभाव'' यावर कोणते विधान चुकीचे आहे ?

(A) अनुवंश एक बंधन आखते आणि गुण विशेषावर वातावरणाचा प्रभाव पडतो

(B) गुणविशेषावर काम करणे व्यर्थ ठरते कारण तो एक अनुवंशाचा घटक आहे

(C) अनुवंशाचा प्रभाव गुणविशेषावर जास्त असेल, तर समाजाचा आणि वातावरणाचा कमी प्रभाव पडतो

(D) गुण विशेष जर अनुवंशिक असेल तर त्याचा परिणाम सारख्याच प्रमाणात वेगवेगळ्या लोकांवर होईल

30. The mother and her young child are playing and interacting with each other and the mother suddenly leaves. The visiting grand mother sees the child becoming hysterical and upset, and when the mother returns, the child will not let go of her. The child is said to be :

(A) Securely attached

(B) Anxiously attached

(C) Completely attached

(D) Completely detached

31. Fourteen years old Sweta while standing at the bus stop feels that all people are watching her body, looks, clothing style and behaviour. This indicates :

(A) That she has an ego

(B) She is scared about people's comments on her clothes

(C) She is insecure

(D) Her ego centricity and awkwardness due to physical changes

30. आई आणि तिची छोटी मुलगी खेळत असतात आणि अचानक तिची आई तिला सोडून जाते. तिची आजी येते आणि बघते तर काय त्या मुलीने एकदम आकांणतांडव सुरू केले आणि तिला आई गेलेली अजिबात आवडले नाही, मग आई जेव्हा परत येते तर ती तिला आजिबात जाऊ देत नाही, त्याचा अर्थ हे की त्या मुलला .....

(A) सुरक्षिततेची सवय आहे

(B) चिंतेची सवय आहे

(C) खूप आईची सवय आहे

(D) आजिबात सवय नाही

31. 14 वर्षाची श्वेता जेव्हा बस स्टॉपवर उभी होती तेव्हा तिच्या लक्षात आले की सगळेजण तिच्या शरीर, ती कशी दिसते, कपडे कशा-प्रकारे घातले आहेत व स्वभाव कसा आहे हे बघत आहेत असे तिला वाटले त्याचा अर्थ हे की ..... .

(A) तिला इगो आहे

(B) तिला लोक तिच्याबद्दल आणि कपड्याबद्दल काय म्हणतात ह्याची भिती वाटते

(C) तिला असुरक्षितता वाटते आहे

(D) तिच्यातील होणाऱ्या शारीरिक बदलांमुळे तिला कसेतरी वाटत आहे

32. In terms of a child's development, knowing that an object exists even if it is no longer in sight is an example of :

(A) Change at emotional level

(B) Change in physique

(C) Change at cognitive level

(D) An environmental change

33. Vygotsky states that a child can accomplish a range of tasks that are too complex to be mastered alone, with guidance from a skilful partner. Such tasks are known as :

(A) Socially mediated activities

(B) Tasks of proximal development

(C) Collaborative (guided) learning tasks

(D) Complex tasks

32. बालविकासात, एखादी वस्तूचे अस्तित्व, जरी ती वस्तू समोर नसली तरी हे ..... चे उदाहरण आहे.

(A) भावनिक पातळीवरील बदल

(B) शरीरयष्टीत बदल

(C) बौद्धिकपातळीवरील बदल

(D) वातावरणातील बदल

33. व्हॅगॉटस्कीनुसार मुले कुठले ही गुंतागुंतीचे कार्य, त्याचा सहकारी कौशल्याने मार्गदर्शन केल्यास होते, अशा कार्यांला ..... असे म्हणतात.

(A) सामाजिक मध्यस्तीच्या कृती

(B) टास्क ऑफ प्रॉक्झिमल डेव्हलपमेंट

(C) मार्गदर्शक लर्निंग टास्क

(D) गुंतागुंतीचे टास्क

34. Which of the following research sampling is an indication of the use of 'time sampling' method ?

(A) Nursery children are observed from 10-10-15; 11-11-15; 12-12-15 in classroom for studying interaction with other children

(B) Student studies children's expressions of aggression every time it occurs in class

(C) All children are asked questions about what they did last night from 8-8.30 pm

(D) Teachers are asked about child's routine everyday

34. कोणत्या संशोधन नमुन्यात ''टाईम नमुना'' पद्धती वापरली आहे ?

(A) नर्सरीतील मुलांचे वर्गातील आंतरक्रियाचे इतर मुलांबरोबरचे निरीक्षण 10-10-15; 11-11-15, 12-12-15

(B) विद्यार्थी मुलांचे भांडण होतानाचे हावभावाचा अभ्यास करते

(C) सगळ्या मुलांना प्रश्न विचारला जातो की त्यांनी ''काल रात्री 8-8.30'' वा. काय केले

(D) शिक्षकांना, मुले रोज काय करतात हे विचारले जाते

35. Which is false with reference to provision of good quality early childhood care and education services ?

(A) It is a right of all children as guaranteed by constitution

(B) It reduces vicious cycle of poverty and underdevelopment

(C) The major focus is to promote future academic achievement

(D) It helps in the realization of development potential of all children

36. Ruffles cut in circular manner from fabric, that fall in folds are known as :

(A) Jabot

(B) Cascade

(C) Cowl

(D) Bias

35. कुठले विधान खोटे आहे ज्यामधे योग्य प्रमाण पूर्वप्राथमिक सेवा व शैक्षणिक सेवेसाठी वापरले जाते ?

(A) संविधानाने हमी दिलेला सर्व बालकांचा हक्क आहे

(B) कुपोषण आणि अविकसित चक्रव्यूह कमी करते

(C) मुख्य लक्ष्य भावी शैक्षणिक यश संपादन करण्यासाठी

(D) मुलांमधील संभाव्य वैकसिक विभव लक्षात येते

36. रफल्स कापडावर गोळाकार पद्धतीने कापल्यास, त्याच्या धड्या पडतात त्याला ..... असे म्हणतात.

(A) जबॉट

(B) कॅसकेड

(C) काऊल

(D) बायस

37. Which of the following is identified by strilations under microscope ?

(A) Wool

(B) Cotton

(C) Viscose Rayon

(D) Silk

38. The weave used for velvet fabrics is :

(A) Bedford Cord

(B) Cut Pile

(C) Uncut Pile

(D) Swivel

39. A non-woven fabric made by compressing wool and hair fibers with heat and steam into sheet form is :

(A) Lace

(B) Braid

(C) Felt

(D) Net

37. खालीलपैकी कोणता तंतू मायक्रोस्कोप खाली रेषांवरून ओळखला जातो ?

(A) ऊनी

(B) सूती

(C) व्हिस्कोज रेऑन

(D) रेशीम

38. व्हेलव्हेट कापडामध्ये ..... ही विण वापरतात.

(A) बेडफोर्ड कॉर्ड

(B) कापलेली पाईल

(C) न कापलेली पाईल

(D) स्वायवल

39. ..... हे न-विणलेले कापड ऊनी किंवा केसाळ तंतू दाबून, उष्णता आणि वाफेच्या साहाय्याने चादरच्या रूपात तयार करतात.

(A) लेस

(B) ब्रेड

(C) फेल्ट

(D) नेट

40. The traditional embroidery of Uttar Pradesh is :

(A) Chikankari

(B) Kasuti

(C) Kantha

(D) Sindhi Taropa

41. Which of the following is a natural cellulosic fiber ?

(A) Silk

(B) Asbestos

(C) Jute

(D) Viscose Rayon

42. The most suitable method of finishing a 'V' shaped neckline is by using :

(A) Bias binding

(B) Fitted facing

(C) Self finishing

(D) Frill

40. उत्तरप्रदेशचे परंपरागत भरतकाम ..... हे होय.

(A) चिकनकारी

(B) कसूती

(C) कांथा

(D) सिंधीतरोपा

41. खालीलपैकी कोणता तंतू हा नैसर्गिक सेल्यूलोजिक तंतू होय ?

(A) रेशीम

(B) ॲस्बेस्टॉस

(C) ज्यूट

(D) व्हिस्कोज रेयॉन

42. 'V' आकाराच्या गळाघेराचे फिनिशींग करण्यासाठी ..... पद्धती, ही जास्त योग्य आहे.

(A) बायस बायंडींग

(B) फिटेड फेसिंग

(C) सेल्फ फिनीशिंग

(D) फ्रिल

43. Which of the following is *not* a process of texturization of yarns ?

(A) Stuffer box

(B) Knit Deknit

(C) False Twist

(D) Course Wale

44. Which of the following dye is *not* suitable for cellulosic textiles ?

(A) Disperse dye

(B) Direct dye

(C) Vat dye

(D) Reactive dye

45. ..... is a woven shawl of Maharashtra.

(A) Gamcha

(B) Himru

(C) Do-rukha

(D) Chadder

43. खालीलपैकी कोणती प्रक्रिया धाग्याचे पोत तयार करण्यासाठी वापरली जाते ?

(A) स्टफर बॉक्स

(B) निट डीनिट

(C) फॉल्स व्टिस्ट

(D) कोर्स वेल

44. सेल्यूलोजिक टेक्सटाइल्ससाठी खालीलपैकी कोणता रंजक योग्य **नाही** ?

(A) डीसपर्स रंजक

(B) प्रत्यक्ष रंजक

(C) व्हॅट रंजक

(D) रिॲक्टीव्ह रंजक

45. ..... ही महाराष्ट्राची विणलेली शाल आहे.

(A) गमछा

(B) हिमरू

(C) दो-रख्खा

(D) चादर

46. ..... is a construction made from single yarn with a hook which forms a chain of loops.

(A) Tatting

(B) Knitting

(C) Macreme

(D) Crocheting

47. ..... is the latest development in regenerated cellulosic fibers.

(A) Tencel

(B) Lyocell

(C) Tactel

(D) Oasis

48. ..... are used by manufacturers to advise the consumer about special, high quality products.

(A) Brand names

(B) Quality marks

(C) Logos

(D) Labels

46. ..... ही रचना म्हणजे हूकच्या साहाय्याने एकेरी धाग्यापासून तयार केलेली फास्यांची साखळी होय.

(A) टॅटींग

(B) निटींग

(C) मॅक्रमी

(D) क्रॉचेटींग

47. ..... हा पुनरुत्पादित सेल्यूलोजिक तंतूंचा नुकताच विकसित प्रकार होय.

(A) टेन्सेल

(B) लायोसेल

(C) टॅक्टेल

(D) ओअॅसीस

48. ग्राहकाला विशेष, उच्च प्रतीच्या वस्तूंविषयी सल्ला देताना निर्मितीकार ..... चा उपयोग करतो.

(A) ब्रँड नेम

(B) क्वॉलिटी मार्क

(C) लोगोज

(D) लेबल्स

49. ..... finish imparts crease resistance to rayon and cotton fabrics.

(A) Antistatic

(B) Durable press

(C) Sanforization

(D) Calendering

50. ..... is the process in which grease solvents or grease absorbents are used as cleaning agents.

(A) Dry-cleaning

(B) Laundering

(C) Washing

(D) Bleaching

51. Which of the following is not a non-human resource ?

(A) Money

(B) Vehicles

(C) Parks

(D) Time

49. ..... ही परिसज्जा रेयॉन व सूती कापडाला सुरकुत्या विरोधक परिणाम देते.

(A) अँटीस्टॅटीक

(B) ड्यूरेबल प्रेस

(C) सॅन्फोरायझेशन

(D) कॅलेंडरींग

50. ..... या प्रक्रियेत चरबीयुक्स द्रावके किंवा चरबीयुक्त शोषके वापरली जातात.

(A) ड्राय-क्लीनिंग

(B) लाँड्रींग

(C) वॉशिंग

(D) ब्लिचींग

51. खालीलपैकी कोणते अमानवीय साधन नाही ?

(A) पैसा

(B) वाहने

(C) बगिचे

(D) वेळ (समय)

52. "The homemaker having ample time can perform all the household jobs on her own while an employed home-maker employes a maid." Which of the following characteristics of resources are illustrated through this example ?

(A) Resources are limited

(B) Resources are inter-related

(C) Resources are scarce

(D) Resources are useless

53. The uniform building code is :

(A) Applicable only to residential design project

(B) A set of guidelines for construction that is accepted nationwide

(C) A set of guidelines for occupant of the building

(D) Is a written document for income tax department

52. ''भरपूर वेळ असलेली गृहिणी सर्व घरगुती कामे स्वत: करू शकते तर नोकरी करणारी गृहिणी कामाला बाई ठेवते'' या विधानामधून साधनांचे खालीलपैकी कोणते गुणवैशिष्ट दर्शविले जाते ?

(A) साधने मर्यादित असतात

(B) साधने परस्परांशी निगडित असतात

(C) साधनांची कमतरता असते

(D) साधने उपयुक्त नसतात

53. एकसमान बिल्डिंग कोड हा :

(A) केवळ रहिवासी प्रोजेक्टसाठी लागू असतो

(B) राष्ट्रव्यापी स्तरावर मान्य केले जातील अशा बांधकाम मार्गदर्शकांचे संच होय

(C) इमारतीमधील रहिवाशांसाठी मार्गदर्शकांचा संच असतो

(D) आयकर विभागासाठी दिले गेलेले लेखी दस्ताऐवज असतो

54. The fatigue arising due to inexperience in doing a job by a worker is called :

(A) Boredom fatigue

(B) Frustration fatigue

(C) Physiological ailment

(D) Mental fatigue

55. All of the following are barriers to effective communication *except* :

(A) One-way communication

(B) Different interpretation of words

(C) Mixed signal from sender

(D) Feedback

54. कामगाराला कार्यकरण्याचा अनुभव नसल्यामुळे येणाऱ्या थकव्याला खालीलपैकी काय म्हणतात ?

(A) कंटाळ्याचा थकवा

(B) वैफल्याचा थकवा

(C) मानसशात्रीय विकृती

(D) मानसिक थकवा

55. खालीलपैकी कोणता एक सोडून बाकी सर्व प्रभावी संभाषणाचे अडथळे आहेत ?

(A) एकतर्फी संभाषण

(B) शब्दांचे वेगळे अर्थ निघणे

(C) पाठविणाऱ्या कडून एकत्रित संदेश येणे

(D) प्रतिसाद

56. The technique of time and motion study that involves the use of photographic documentation.

(A) Micromotion film

(B) Operation chart

(C) Cyclograph

(D) Pathway chart

57. The helpful guides given in products about its usage, care and prevention of misuse is called :

(A) Standard

(B) Brand

(C) Trademark

(D) Label

58. The most frequently used components are arranged in :

(A) Left side

(B) Central Location

(C) Right Side

(D) Below Platform

56. फोटोग्राफिक कागदपत्रांचा उपयोग समाविष्ट करणारे वेळ आणि गतीचा अभ्यास करणारे तंत्र म्हणजे :

(A) मायक्रोमोशन फिल्म

(B) ऑपरेशन चार्ट

(C) सायक्लोग्राफ

(D) पाथवे चार्ट

57. वस्तूचा उपयोग काळजी आणि चुकीचा उपयोग टाळणे या संदर्भात वस्तुबरोबर दिले जाणारे मार्गदर्शक म्हणजे :

(A) स्टँडर्ड

(B) ब्रँड

(C) ट्रेडमार्क

(D) लेबल

58. खूप वारंवार वापरले जाणारे घटक खालीलपैकी कोणत्या बाजूला मांडले जातात ?

(A) डाव्या बाजूला

(B) मध्यवर्ती स्थानी

(C) उजव्या बाजूला

(D) प्लॅटफॉर्मच्या खाली

59. Mundel's classes of change has suggested how many different classes ?

(A) 3

(B) 5

(C) 7

(D) 6

60. To make the best use of your time, which of the following strategies is advisable ?

(A) Prioritize your tasks

(B) Attend to last minute work

(C) Interact with unexpected visitors

(D) Doing only one activity

59. मुंडेल यांच्या बदलाच्या वर्गीकरणामध्ये किती वर्ग सुचविलेले आहेत ?

(A) तीन

(B) पाच

(C) सात

(D) सहा

60. तुमच्या वेळेचा सदुपयोग करण्यासाठी खालीलपैकी कोणत्या प्रणालीचा सल्ला दिला जाईल ?

(A) तुमच्या कामांचा प्राधान्यक्रम निर्माण करा

(B) शेवटच्या क्षणांच्या कार्यांकडे लक्ष द्या

(C) अनपेक्षित पाहुण्यांबरोबर बोलणे करा

(D) केवळ एक क्रिया करणे

61. Which type of education have, teaching is vertical and curriculum centred ?

(A) Non-formal

(B) Informal

(C) Formal

(D) Adult

62. Responsibility is a principle of ..... .

(A) Extension Education

(B) Planning

(C) Home Science Extension

(D) Democratic Administration

63. ..... is not a barrier to communication.

(A) Physical barriers

(B) Psychological barriers

(C) Fear

(D) Co-operation

61. कोणत्या प्रकार शिक्षण आहे की ज्यामध्ये सरळ आणि अभ्यासक्रम केंद्रित शिकविणे आहे ?

(A) अनौपचारिक

(B) मितौपचारिक

(C) औपचारिक

(D) प्रौढ

62. जबाबदारी हे ..... याचे तत्त्व आहे.

(A) विस्तार शिक्षण

(B) नियोजन

(C) गृहविज्ञान विस्तार

(D) लोकशाही प्रशासन

63. ..... हे संप्रेषणाचा अडथळा नाही आहे.

(A) भौतिक अडथळा

(B) मानसिक अडथळा

(C) भीती

(D) सहकार्य

64. Evaluation is :

(A) To assess the progress

(B) Best method of approach

(C) Step involved in conducting a demonstration

(D) Part of plan of work

65. Feedback information from subordinates to superior flows through :

(A) Downward communication

(B) Upward communication

(C) Horizontal communication

(D) Vertical communication

64. मूल्यांकन म्हणजे :

(A) प्रगतीचे गुणमापन करणे

(B) चांगल्या पद्धतीचा मार्ग

(C) सादरीकरण करतांना वापरणारी पायरी

(D) कार्य नियोजनाचा भाग

65. प्रतिसादात्मक माहिती दुय्यम दर्जाच्या व्यक्तीकडून वरिष्ठाकडे ह्या मार्गे :

(A) वरून खाली होणारे संप्रेषण

(B) खालून-वर होणारे संप्रेषण

(C) समांतर संप्रेषण

(D) सरळ (उभे) संप्रेषण

66. The method of verbal presentation on a topic by a speaker to a group of audience is ..... .

(A) Seminar

(B) Group Discussion

(C) Lecture

(D) Panel Discussion

67. Communication is the process by which messages are transferred from source to ..... .

(A) Channel

(B) Receiver

(C) Effects

(D) Message

66. प्रेक्षकाच्या एका गटाला वक्त्याकडून मौखिक सादरीकरण करण्याची ..... पद्धत आहे.

(A) चर्चासत्र

(B) गटचर्चा

(C) व्याख्यान

(D) पॅनल चर्चा

67. संप्रेषण अशी प्रक्रिया आहे कि ज्यामध्ये संदेश स्त्रोताकडून ..... कडे पाठविण्यात येतो.

(A) माध्यम

(B) स्वीकारक

(C) परिणाम (प्रभाव)

(D) संदेश

68. ..... is combines both adult education and informal education.

(A) Education

(B) Formal education

(C) Extension education

(D) Non-formal education

69. Which of the following type of education is very flexible in terms of tunning ?

(A) Formal Education

(B) Technical Education

(C) School Education

(D) Non-formal Education

68. ..... हे प्रौढ शिक्षण आणि मितौपचारिक शिक्षण यांचे एकत्रिकरण आहे.

(A) शिक्षण

(B) औपचारिक शिक्षण

(C) विस्तार शिक्षण

(D) अनौपचारिक शिक्षण

69. खालीलपैकी कोणता शिक्षणाचा प्रकार तालमेलाच्या दृष्टीने खूप लवचिक आहे ?

(A) औपचारिक शिक्षण

(B) तांत्रिक शिक्षण

(C) शालेय शिक्षण

(D) अनौपचारिक शिक्षण

70. ..... is a continuous process of social action by which the people of a community.

(A) Community Development

(B) Community

(C) Development

(D) Organization

71. "Leaning by doing" is principle of ..... .

(A) Education

(B) Extension Education

(C) Evaluation

(D) School Education

72. How many basic elements needed for completing communication process ?

(A) Three

(B) Four

(C) Five

(D) Two

70. समुदायाच्या लोकांनकडून सामाजिक कृतीची सतत् प्रक्रिया हे ..... आहे.

(A) समुदाय विकास

(B) समुदाय

(C) विकास

(D) संघटन

71. ''कृतीतून शिक्षण'' हे ..... तत्त्व आहे.

(A) शिक्षण

(B) विस्तार शिक्षण

(C) मूल्यमापन

(D) शालेय शिक्षण

72. संप्रेषणाची प्रक्रिया पूर्ण होण्यासाठी किती मूलभूत घटकांची आवश्यकता आहे ?

(A) तीन

(B) चार

(C) पाच

(D) दोन

73. ..... is to guide and inspire the worker.

(A) Teacher

(B) Doctor

(C) Leader

(D) Manager

74. Which is following steps involved in a project method ?

(A) Lecture

(B) Planning

(C) Seminar

(D) Visual aids

75. Full form of DWCRA :

(A) Development of Women and Children in Rural Areas

(B) Department of Women and Children in Rural Areas

(C) Development of Work and Children in Rural Areas

(D) Development of Work and Cleanness in Rural Areas

73. कामगारांना ..... मार्गदर्शन आणि प्रेरित करतो.

(A) शिक्षक

(B) डॉक्टर

(C) नेता

(D) व्यवस्थापक

74. प्रकल्प पद्धतीत खालील कोणती पायरी समाविष्ट आहे ?

(A) व्याख्यान

(B) नियोजन

(C) चर्चासत्र

(D) दृकसाधने

75. DWCRA चे पूर्ण स्वरूप :

(A) डेव्हलपमेंट ऑफ वुमन अँड चिल्ड्रेन इन रूरल ऐरीयाज्

(B) डिपार्टमेंट ऑफ वुमन अँड चिल्ड्रेन इन रूरल ऐरीयाज्

(C) डेव्हलपमेंट ऑफ वर्क अँड चिल्ड्रेन इन रूरल ऐरीयाज्

(D) डेव्हलपमेंट ऑफ वर्क अँड क्लिननेस इन रूरल ऐरीयाज्

ROUGH WORK